

IN FESTO CORPORIS CHRISTI

AD VESPERAS,

Antiphona.

Sacerdos in ætærum Christus Dóminus secundum ordinem Melchisedech, panem & vinum obtulit.

Psalmus 109.

Dixit Dóminus Dómino meo : *
Sede a dextris meis :

Donec ponam inimicos tuos , *
scabellum pedum tuorum .

Virgam virtutis tuæ emittet Dóminus ex Sion : * dominare in medio inimicórum tuorum .

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum : *
ex útero ante luciferum genui te .

Jurávit Dóminus & non penitèbit eum : * Tu es sacerdos in ætærum secundum ordinem Melchisedech .

Dóminus a dextris tuis , * confregit in die iræ suæ reges .

Judicabit in nationibus , implebit ruinas : * conquassabit capita in terra multorum .

De torrente in via bibet : * propterea exaltabit caput .

Añ. Sacerdos in ætærum Christus Dóminus secundum ordinem Melchisedech, panem & vinum obtulit.

Añ. Miserator Dóminus escam dedit timéntibus se in memoriám suórum mirabilium .

Psalmus 110.

Confitebor tibi Dómine in toto corde meo : * in consilio justórum , & congregatiónem .

Magna ópera Dómini : * exquisita in omnes voluntates ejus .

Confessio & magnificentia opus



W. Mevius f. sc.

ejus : * & justitia ejus manet in sæculum sæculi .

Memóriam fecit mirabilium suórum , misericors & miserator Dóminus : * escam dedit timéntibus se .

Memor erit in sæculum testaménti sui : * virtutem óperum suórum annuntiabit pópulo suo :

Ut det illis hereditatem gentium : * ópera manuum ejus veritas , & judicium .

Fidélia omnia mandata ejus : confirmata in sæculum sæculi , * facta in veritate & æquitate .

Redemptiónem misit pópulo suo : * mandávit in ætærum testaméntum suum .

Sanctum , & terribile nomen ejus : * initium sapientiæ timor Dómini .

Intelléctus bonus omnibus faciéntibus eum : * laudatio ejus manet in sæculum sæculi .

Añ. Miserator Dóminus escam dedit timéntibus se in memoriám suórum mirabilium .

Añ. Cálicem salutáris accipiam , & sacrificábo hostiam laudis .

Psalmus 115.

Credidi , propter quod locutus sum : * ego autem humiliatus sum nimis .

Ego dixi in excessu meo : * Omnis homo mendax .

Quid retribuam Dómino , * pro omnibus , quæ retribuit mihi ?

Cálicem salutáris accipiam : * & nomen Dómini invocabo .

Vota mea Dómino reddam coram omni pópulo ejus : * pretiosa in consp-

pectu Domini mors Sanctorum eius:
O Domine quia ego servus tuus:

ego servus tuus, & filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea: * tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius: * in atriis domus Domini, in medio tui Jerusalem.

Añā. Calicem salutaris accipiam, & sacrificabo hostiam laudis.

Añā. Sicut novellae olivarum, Ecclesiae filii sint in circuitu mensae Domini.

Psalms 127.

Beatii omnes, qui timeant Dominum, * qui ambulavit in viis eius.

Labores manuum tuarum quia manducabis: * beatus es, & bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans, * in lateribus domus tuae.

Filii tui sicut novellae olivarum, * in circuitu mensae tuae.

Ecce sic benedicetur homo, * qui timeat Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion: * & videas bona Jerusalem omnibus diebus vitae tuae.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israel.

Añā. Sicut novellae olivarum, Ecclesiae filii sint in circuitu mensae Domini.

Añā. Qui pacem ponit fines Ecclesiae, frumenti adipe satiat nos Dominus.

Psalms 147.

Iauda Jerusalem Dominum: * lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum: * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: * & adipe frumenti satiat te.

Qui emitit eloquium suum terrae: * velociter currit sermo eius.

Qui dat nivem sicut lanam: * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: * ante faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emitte verbum suum, & liquefaciet ea: * flabit spiritus eius, & fluent aquae.

Qui annuntiat verbum suum Jacob: * iustitias, & judicia sua Israel. Non fecit taliter omni nationi: * & judicia sua non manifestavit eis.

Antiphona. Qui pacem ponit fines Ecclesiae, frumenti adipe satiat nos Dominus.

Capitulum.

1. Cor. 11. e

Fratres, Ego enim accēpi a Domino quod & tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accēpit panem, & gratias agens fregit, & dixit: Accipite, & manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemorationem.

Hymnus.

Pange lingua gloriosi Corporis mysterium, sanguisque pretiosi, quem in mundi pretium Fructus ventris generosi Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus Ex intacta Virgine, Et in mundo conversatus, Sparso verbi semine, Sui moras incolatus Miro clausit ordine.

In supremæ nocte coenae Recumbens cum fratribus, Observata lege plenè Cibis in legalibus.

Cibum turbæ duodenæ Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum Verbo carnem efficit;

Fitque sanguis Christi merum:

Et

Et si sensus deficit, Ad firmandum cor sincerum Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum

Venerimur cernui:

Et antiquum documentum

Novo cedat ritui:

Præstet fides supplementum

Sensuum defectui.

Genitori, Genitrici

Laus, & jubilatio,

Salus, honor, virtus quoque

Sit & benedictio:

Procedenti ab utroque

Compar sit laudatio. Amen.

V. Panem de caelo praestitisti eis, alleluia. **R.** Omnem delectamentum in se habentem, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona.

O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suavissimo de caelo praestito, esurientes reple bonis, fastidiosos divites dimittens inanes.

Oratio.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue quaesumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis & regnas cum Deo Patre.

Ad Completorium, & per Horas in fine Hymnorum dicitur Jesu, tibi sit gloria, Qui natus es de Virgine. Et similiter per totam Octavam.

Ad Matutinum, Invitatorium.

Christum Regem adoramus dominantem Gentibus: * Qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem. **Psalms.** Venite, exultemus.

Hymnus.

Sacris sollemniis juncta sint gaudia,

Et ex praecordiis sonent praeconia;

Recedant vetera, nova sint omnia,

Concorda, voces, & opera.

Noctis recollitur caena novissima, Qua Christus crederit agnum & azyrna

Dedisse fratribus, juxta legitima Præcis indulta patribus.

Post agnum typicum, expletis epulis, Corpus Dominicum datum discipulis,

Sic totum omnibus, quod totum singulis,

Ejus fatemur manibus.

Dedit fragillibus corporis ferculum,

Dedit & tristibus sanguinis poculum,

Diens: Accipite quod trado vobiscum,

Omnem ex eo bibite.

Sic sacrificium isud instituit, Cujus officium committi voluit

Solis Presbyteris, quibus sic congruit,

Ut sumant, & dent cæteris.

Panis Angelicus fit panis hominum,

Dat panis caelestis figuris terminum:

O res mirabilis! manducat Dominum

Pauper, servus, & humilis.

Te trina Deitas unaque poscimus,

Sic nos tu visita, sicut te colimus:

Per tuas semitas duc nos quò tendimus,

Ad lucem, quam inhabitas.

Amen.

In primo Nocturno, Antiphona.

Fructum salutiferum gustandum dedit Dominus mortis suae tempore.

Psalms 1.

Beatius vir, qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, * & in caethra pestilentiae non sedit: Sed in lege Domini voluntas eius, * & in lege eius meditabitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secum decursus aquarum,

rum, * quod fructum suum dabit in tempore suo:

Et folium ejus non defluet: * & omnia quaecumque faciet, prosperabuntur.

Non sic impij, non sic: * sed tamquam pulvis, quem projicit ventus a facie terra.

Ideo non resurgunt impij in iudicio: * neque peccatores in concilio justorum.

Quoniam novit Dominus viam justorum: * & iter impiorum peribit.

Antiphona. Fructum saluferum gustandum dedit Dominus mortis suae tempore.

Antiphona. A fructu frumenti & vini multiplicati fideles in pace Christi requiescunt.

Psalmus 4.

Cum invocarem exaudivit me Deus justitiae meae: * in tribulatione dilatasti mihi.

Miserere mei, * & exaudi orationem meam.

Filii hominum insperant gravi corde? * ut qui diligitis vanitatem, & quaeritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: * Dominus exaudivit me cum clamavero ad eum.

Trascimini, & nolite peccare: * quae dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.

Sacrificate sacrificium justitiae, & sperate in Domino: * multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine: * dedisti letitiam in corde meo.

A fructu frumenti, vini, & olei sui * multiplicati sunt.

In pace in idipsum * dormiam, & requiescam.

Quoniam tu Domine singulariter in spe * constituisti me.

Antiphona: A fructu frumenti &

vini multiplicati fideles in pace Christi requiescunt.

Antiphona. Communione calicis, quo Deus ipse sumitur, non vitulorum sanguine, congregavit nos Dominus.

Psalmus 115.

Conserva me Domine, quoniam speravi in te. * Dixi Domino: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificavit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: * postea acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: * nec memor ero nominum eorum per labia mea.

Dominus pars hereditatis meae, & calicis mei: * tu es, qui restitues hereditatem meam mihi.

Funes ceciderunt mihi in praeclearis: * etenim haereditas mea praecleara est mihi.

Benedicam Dominum, qui tribuit mihi intellectum: * insuper & usque ad noctem increpuerunt me renes mei.

Providi eam Dominum in conspectu meo semper: * quoniam a dextris est mihi, ne commovear.

Propter hoc letatum est cor meum, & exultavit lingua mea: * insuper & caro mea requiescet in spe.

Quoniam non derelinques animam meam in inferno: * nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.

Notas mihi fecisti vias vitae, adimplebis me letitia cum vultu tuo: * delectationes in dextera tua usque in finem.

Antiphona. Communione calicis, quo Deus ipse sumitur, non vitulorum sanguine, congregavit nos Dominus. **V.** Panem caeli dedit eis, alleluia. **R.** Panem Angelorum manducavit homo, alleluia. Pater noster

Lectio iij.

ter. Absolutio. Exaudi Domine.

V. Jube domne. **Benedictio.** Benedictione perpetua.

De Epistola prima beati Pauli Apostoli ad Corinthios.

Lectio j. *Cap. 11. d.*

Convenientibus vobis in unum, jam non est Dominicam coenam manducare. Unusquisque enim suam coenam praesumit ad manducandum. Et alius quidem esurit, alius autem ebrius est. Numquid domos non habetis ad manducandum, & bibendum? aut Ecclesiam Dei contemnitis, & confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? in hoc non laudo.

R. Immolabit hoedum multitudo filiorum Israel ad vesperam Paschae: * Et edent carnes, & azymos panes.

V. Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemus in azymis sinceritatis, & veritatis. Et edent. **Benedictio.** Unigenitus Dei Filius.

Lectio ij.

Ego enim accipi a Domino quod & tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, & gratias agens fregit, & dixit: Accipite, & manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam coenavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine: hoc facite quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis: mortem Domini annuntiabitis donec veniat.

R. Comeditis carnes, & saturabimini panibus: * Iste est panis, quem dedit vobis Dominus ad vescendum.

V. Non Moyses dedit vobis panem de caelo, sed Pater meus datus vobis panem de caelo verum. Iste est panis. **Benedictio.** Spiritus sancti gratia.

Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignus: reus erit corporis, & sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo: & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat, & bibit indignus, iudicium sibi manducat, & bibit: non iudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi. Quod si nosmetipsos iudicaremus, non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem, a Domino corrumpitur, ut non cum hoc mundo damnemur.

V. Respexit Elias ad caput suum subenericum panem: qui surgens comedit, & bibit. * Et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. **V.** Si quis manducaverit hoc panem, vivet in aeternum. Et ambulavit. Gloria Patri. Et ambulavit. *In secundo Nocturno, Ana.*

Memor sit Dominus sacrificii nostri, & holocaustum nostrum pingue fiat. **Psalmus 19.**

Exaudivit te Dominus in die tribulationis: * protegat te nomen Dei Jacob.

Mittat tibi auxilium de sancto: * & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificii tui: * & holocaustum tuum pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum: * & omne consilium tuum confirmet.

Laetabimur in salutari tuo: * & in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas: * nunc cognovi quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

Exaudivit illum de caelo sancto suo: * in potentatibus salus dexterae ejus.

Hi in curribus, & hi in equis: * nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

Ipsi obligari sunt, & ceciderunt: nos

nos autem surrēximus, & erēcti sumus.

Domine saluum fac regem: * & exaudi nos in die, qua invocaverimus te.

Antiphona. Memor sit Dōminus sacrificii nostri, & holocaustum nostrum pingue fiat.

Añs. Parātur nobis mensa Dōmini adversus omnes qui tribulant nos.

Psalmus 22.
Dōminus regit me, & nihil mihi dēerit: * in loco pascuē ibi me collocāvit.

Super aquam refectiōnis educāvit me: * animam meam convertit.

Deduxit me super sēmitas iustitię, * propter nomen suum.

Nam, & si ambulāvero in medio umbre mortis, non timēbo mala: * quōniam tu mecum es.

Virga tua, & bāculus tuus, * ipsa me consolāta sunt.

Parāsti in conspectu meo mensam, * adversus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meum: * & calix meus inebrians quā precālarus est!

Et misericōrdia tua subsequētur me: * omnibus diebus vite mee:

Et ut inhābitem in domo Dōmini, * in longitudinem dierum.

Añs. Parātur nobis mensa Dōmini adversus omnes, qui tribulant nos.

Añs. In voce exultationis rēsonent epulantes in mensa Dōmini.

Psalmus 41.
Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: * ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum: * quando veniam & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt mihi lacryme meę panes die ac nocte: * dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?

Hęc recordatus sum, & effudi in me animam meam: * quōniam

transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domam Dei.

In voce exultationis, & confessiōnis: * sonus epulantis.

Quare tristis es anima mea? * & quare conturbas me?

Spera in Deo, quōniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, & Deus meus.

Ad meipsum anima mea conturbata est: * propterea memor ero tui de terra Jordānis, & Hermōniam a monte mōdico.

Abyssus abyssum invocat, * in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui * super me transierunt.

In die mandāvit Dōminus misericōrdiam suam, * & nocte canticum ejus.

Apud me oratio Deo vite mee, * dicam Deo: Susceptor meus es.

Quare oblitus es mei? * & quare contristatus incēdo, dum affligit me inimicus?

Dum confringuntur ossa mea, * exprobraverunt mihi qui tribulant me inimici mei:

Dum dicunt mihi per singulos dies: Ubi est Deus tuus? * quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

Spera in Deo, quōniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, & Deus meus.

Añs. In voce exultationis rēsonent epulantes in mensa Dōmini.

Añs. Cibavit illos ex adipē frumenti, alleluia. **R.** Et de petra, melle saturavit eos, alleluia. Pater noster.

Absolutio. Ipsius pietas. **V.** Pater domine. **Benedictio.** Deus * Pater omnipotens.

Sermo Sancti Thomę Aquinatis.

Leccio iv.
In Opuscul. 57.

Inmensa divine largitatis beneficia, exhibita pōpulo Christiano, inestimabilem ei conferunt dignitatem. Neque enim est, aut fuit ali-

aliquādo tam grandis natio, que habeat deos appropinquantes sibi, sicut adest nobis Deus noster. Unigenitus siquidem Dei Filius, suę divinitatis volens nos esse participes, naturam nostram assumpsit, ut homines deos faceret factus homo. Et hoc insuper, quod de nostro assumpsit, totum nobis contulit ad salutem.

Corpus namque suum pro nostra reconciliatiōne in ara crucis hostiam obtulit Deo Patri: sanguinem suum fudit in pretium simul & lavacrum: ut redempti a miserabili servitute, a peccatis omnibus mundaremur. Ut autem tanti beneficii jugis in nobis maneret memorię, corpus suum in cibum, & sanguinem suum in potum, sub specie panis & vini sumendum, fidelibus dereliquit.

R. Conantibus illis accepit Jesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: * Accipite, & comedite: hoc est corpus meum. **V.** Dixerunt viri tabernaculi mei: Quis det de carnibus ejus, ut saturemur? Accipite. **Benedictio.** Christus perpetua.

Leccio v.
Opretiosum & admirandum convivium, salutiferum, & omnino suavitate repletum! Quid enim hoc convivio pretiosius esse potest? in quo non carnes vitulorum & hircorum, ut olim in Lege, sed nobis Christus sumendus proponitur verus Deus. Quid hoc Sacramento mirabilius? In ipso namque panis & vinum in Christi corpus & sanguinem substantialiter convertuntur: ideoque Christus Deus & homo perfectus sub modici panis & vini specie continetur. Manducatur itaque a fidelibus, sed minime laceratur, quinimo, diviso Sacramento, sub qualibet divisionis particula integer perseverat. Accidentia autem sine subjecto in eodem subsistunt, ut fi-

des locum habeat, dum visibile invisibiliter sumitur aliena specie occultatum: & sensus a deceptione reddantur immunes, qui de accidentibus iudicant sibi notis.

R. Accipit Jesus calicem postquam conavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine: * Hoc facite in meam commemorationem. **V.** Memoria memoror, & tabesceat in me anima mea. Hoc facite. **Benedictio.** Ignem sui amoris.

Leccio vi.
Nullum etiam Sacramentum isto salubrius, quo purgantur peccata, virtutes augentur, & mens omnium spiritualium charismatum abundantia impingatur. Offeritur in Ecclesia pro vivis & mortuis: ut omnibus prosit quod est pro salute omnium institutum. Suavitatem denique hujus Sacramenti nullus experire sufficit, per quod spiritualis dulcedo in suo fonte gustatur: & recollitur memoria illius, quam in sua passione Christus monstravit, excellentissime charitatis. Unde ut aereus hujus charitatis immensis fideliū cordibus insingeretur, in ultima cena, quando Pascha cum discipulis celebrato, transiturus erat de hoc mundo ad Patrem, hoc Sacramentum instituit, tanquam passionis sue memoriale perenne, figurarum veterum impletum, miraculorum ab ipso factorum maximum; & de sua contritatis absentia solium singulare reliquit.

R. Ego sum panis vite: patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mortui sunt: * Hic est panis de celo descendens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur. **V.** Ego sum panis vivus, qui de celo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in eternum. Hic est panis, Gloria Patri. Hic est panis.

In tertio Nocturno, Antiphona. Introibo ad altare Dei: sumam Christum, qui renovat juventutem meam.

Psalmus 42.

Judica me Deus, & discerne causam meam de gente non sancta. * ab homine iniquo & doloso erue me.

Quia tu es Deus fortitudo mea, * quare me repulisti? & quare tristis incedo dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam & veritatem tuam: * ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei: * ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus: * quare tristis es anima mea? & quare conturbas me?

Spera in Deo quoniam adhuc confitebor illi: * salutare vultus mei, & Deus meus.

Antiphona. Introibo ad altare Dei: sumam Christum, qui renovat juventutem meam.

Antiphona. Cibavit nos Dominus ex adipe frumenti: & de petra, melle saturavit nos.

Psalmus 80.

Exultate Deo adjuvati nostro: * jubilare Deo Jacob.

Sumite psalmum, & date tympanum: * psalterium iucundum cum cithara.

Buccinate in Neomenia tuba, * in insigni die solemnitatis vestrae:

Quia præceptum in Israël est, * & iudicium Deo Jacob.

Testimonium in Joseph posuit illud, cum exiret de terra Ægypti: * linguam, quam non noverat, audivit.

Divertit ab oneribus dorsum ejus: manus ejus in cophino servierunt.

In tribulatione invocasti me, & li-

beravi te: * exaudivi te in abscondito tempestatis: probavi te apud aquam contradictionis.

Audi populus meus, & contestabor te: * Israël si audieris me, non erit in te Deus recens, neque adorabis deum alienum.

Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: * dilata os tuum, & implebo illud.

Et non audivit populus meus vocem meam: * & Israël non intendit mihi.

Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum, * ibunt in adinventibus suis.

Si populus meus audisset me: * Israël si in viis meis ambulasset:

Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem, * & super tribulantes eos misissem manum meam.

Inimici Domini mentiti sunt ei: * & erit tempus eorum in sæcula.

Et cibavit eos ex adipe frumenti: * & de petra, melle saturavit eos.

Antiphona. Cibavit nos Dominus ex adipe frumenti: & de petra, melle saturavit nos.

Antiphona. Ex altari tuo Domine Christum sumimus: in quem cor & caro nostra exultant.

Psalmus 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum: * concupiscit, & deicit anima mea in ætria Domini.

Cor meum, & caro mea * exultaverunt in Deum vivum.

Et enim passer invenit sibi domum: * & tutor nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: * rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: * in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo disposuit,

suit, in valle lacrymarum in loco, quem posuit.

Et enim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: * auribus percipe Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: * & respice in faciem Christi tui:

Quia melior est dies una in ætriis tuis * super millia.

Elégi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam, & veritatem diligit Deus: * gratiam, & gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulat in innocentia: * Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

Ant. Ex altari tuo Domine Christum sumimus: in quem cor & caro nostra exultant. **V.** Educas panem de terra, alleluia. **R.** Et vinum lætificet cor hominis, alleluia. Pater noster. **Absolutio.** A vinculis. **V.** Jube domne. **Benedictio.** Evangelica lectio.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij. Cap. 6. f.

In illo tempore: Dixit Jesus tuis Judæorum: Caro mea, verè est cibus: & sanguis meus, verè est potus. Et reliqua.

Homilia Sancti Augustini Episcopi.

Tractatu 26. in Joannem, sub finem.

CUn cibo & potu id appetant homines, ut neque esuriant, neque sitiant: hoc veraciter non præstat, nisi iste cibus & potus, qui eos, à quibus sumitur, immortales & incorruptibiles facit, id est, societatis ipsa Sanctorum: ubi pax erit, & unitas plena atque perfecta. Prop-

terea quippe, sicut etiam ante nos hoc intellexerunt homines Dei, Dominus noster Jesus Christus corpus & sanguinem suum in eis rebus commendavit, quæ ad unum aliquid rediguntur ex multis. Namque aliud in unum ex multis granis conficitur: aliud in unum ex multis acinis confluit. Denique jam exponit, quomodo illi fiat, quod loquitur: & quid sit manducare corpus ejus, & sanguinem bibere.

R. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem: In me manet, & ego in eo. **V.** Non est alia ratio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet. **Benedictio.** Divinum auxilium.

Lectio vij.

Qui manducat carnem meam, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo. Hoc est ergo manducare illam escam, & illum bibere potum, in Christo manere, & illum manentem in se habere. Ac per hoc, qui non manet in Christo, & in quo non manet Christus, proculdubio nec manducatur spiritaliter carnem ejus, nec bibit ejus sanguinem, licet carnaliter & visibiliter premat dentibus Sacramentum corporis & sanguinis Christi: sed magis tantæ rei Sacramentum ad iudicium sibi manducat & bibit, quia immundus præsumpsit ad Christum accedere Sacramenta, quæ aliquis non dignè sumit, nisi qui mundus est; de quibus dicitur: Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

R. Misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me, vivet propter me. **V.** Cibavit illum Dominus pane vitæ & intellectus. Et qui manducat. Gloria Patri. Et qui manducat. **Benedictio.** Ad societatem.

Lectio ix.

Sicut, inquit, misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: & qui manducat me, & ipse vivet propter me. Ac si diceret: Est ad illum vitam propter Patrem, id est, ad illum tanquam ad majorem referam vitam meam, exinanitio mea fecit, in qua me misit. Ut autem quisquam vivat propter me, participatio facit, quâ manducat me. Ego itaque humiliatus vivo propter Patrem: ille erectus vivit propter me. Si autem ita dictum est, vivo propter Patrem, quia ipse de illo, non ille de ipso est, sine detrimento aequalitatis dictum est. Nec tamen dicendo, Et qui manducat me, & ipse vivet, propter me: eandem suam & nostram aequalitatem significavit, sed gratiam mediatoris ostendit.

Te Deum laudamus. 12.

AD LAUDES,

& per Horas, Antiphona.

Sapientia edificavit sibi domum, miscuit vinum, & posuit mensam, alleluia. Psalmus. Dominus regnavit, cum reliquis. 13. Antiphona. Angelorum escâ nutritivi populum tuum, & panem de celo præstitisti eis, alleluia. Antiphona. Pinguis est panis Christi, & præbebit delicias regibus, alleluia. Antiphona. Sacerdotes sancti incensum & panes offerunt Deo, alleluia. Antiphona. Vincenti dabo manna absconditum, & nomen novum, alleluia.

Capitulum.

1. Cor. 11. e

Fratres, Ego enim accépi à Dómino quod & tradidi vobis, quóniam Dóminus Jesus in qua nocte tradebatur, accepit panem, & grátias agens fregit, & dixit: Accipite, & manducate: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam commemoratiónem.

Hymnus.

Verbum supernum pródiens,
Nec Patris iniquens déxteram,
Ad opus suum exiens,
Venit ad vitæ vésperam.

In mortem à discipulo
Suis tradendus amulis,
Prius in vitæ ferculo
Se tradidit discipulis.
Quibus sub bina specie
Carnem dedit & sanguinem;
Ut dúplici substantiæ
Totum cibaret hóminem.

Se nascens dedit sócium,
Convésens in adúlium,
Se mórtis in prætium,
Se regnans dat in præmium.

O salutáris Hóstia,
Quæ cœli panis óstium:
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Uni trinque Dómino
Sit sempiterna glória,
Qui vitam sine término
Nobis donet in pátria. Amen.

V. Posuit fines tuos pacem, alleluia.
R. Et adipe frumenti satiát te, alleluia. Ad Benedíctus, An.

Egopus panis vivus, qui de celo descendit: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum, alleluia.

Oratio.

Deus, qui nobis sub Sacraménto mirabili passiónis tuæ memoriám reliquisti: tribue quæsumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerári; ut redemptionis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus. Qui vivis & regnas.

Ad Primam, **R.** br. Christe Fili.
V. Qui natus es de Maria Virgine.
Et sic dicitur per totam Octavam.
In Versiculis Primæ & Completorii non additur Alleluia, sed in aliis Horis.

Ad Tertiam, Antiphona. Angelorum escâ. Capitulum. Fratres, Ego enim accépi, ut supra.

R.

FERIA SEXTA

Infra Octavam Corporis Christi.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio j.

Cap. 2. f.

Venit autem vir Dei ad Heli, & ait ad eum: Hæc dicit Dóminus: Numquid non apertè revelatus sum dómui patris tui, cum essent in Agypto in domo Pharaónis? Et elegi eum ex omnibus tribubus Israël mihi in sacerdotem, ut ascenderet ad altare meum, & adoleret mihi incensum, & portaret ephod coram me: & dedi dómui patris tui omnia de sacrificiis filiorum Israël. Quare calce abiecastis victimam meam, & mittera mea que præcépi ut offerrentur in templo: & magis honorasti filios tuos quam me, ut comederetis primitias omnis sacrificii Israël populi mei?

R. Immolabit hæc dum multitudo filiorum Israël ad vésperam Paschæ: Et edent carnes, & ázimos panes. Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemur in ázimis sinceritatis & veritatis. Et.

Lectio ij.

Propterea ait Dóminus Deus Israël: Loquens locutus sum, ut domus tua, & domus patris tui ministraret in conspectu meo, usque in sempiternum. Nunc autem dicit Dóminus: Absit hoc à me: sed quicumque glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. Ecce dies veniunt: & præcidam brachium tuum, & brachium domus patris tui, ut non sit senex in domo tua. Et videbis æmulum tuum in templo, in universis prospereis Israël: & non erit senex in domo tua omnibus diebus. Verumtamen non auferam penitens virum ex te ab altaribus meis: sed ut desiciant oculi tui, & tabescat anima tua: & pars magna do-

R. breve. Panem cœli dedit eis, Alleluia, alleluia. Panem cœli. **V.** Panem Angelorum manducavit homo. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Panem. **V.** Cibavit illos ex adipe frumenti, alleluia. **R.** Et de petra, melle saturavit eos, alleluia.

Ad Sextam, Antiphona.

Pinguis est panis.

Capitulum.

1. Cor. 11. f.

Quotiescúmque enim manducabit panem hunc, & calicem bibetis: mortem Dómini annuntiabitis donec veniat.

R. breve. Cibavit illos ex adipe frumenti, Alleluia, alleluia. Cibavit eos. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Cibavit. **V.** Educas panem de terra, alleluia. **R.** Et vinum lætificet cor hóminis, alleluia.

Ad Nonam, Antiphona.

Vincenti.

Capitulum.

1. Cor. 11. f.

Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Dómini indignè: reus erit corporis & sanguinis Dómini.

R. breve. Educas panem de terra, Alleluia, alleluia. Educas. **V.** Et vinum lætificet cor hóminis. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Educas. **V.** Posuit fines tuos pacem, alleluia. **R.** Et adipe frumenti satiát te, alleluia.

In secundis Vesperis omnia dicuntur sicut in primis Vesperis. 131.

V. Panem de celo præstitisti eis, alleluia. **R.** Omne delectamentum in se habentem, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona.

O sacrum convivium, in quo Christus sumitur: recolitur memoriám passiónis ejus: mens impletur gratia: & futura glória nobis dignus datur, alleluia. Oratio. Deus, qui nobis, ut supra. 140.

domus tuæ moriétur cum ad virilem ætatem venerit.

R. Comediétiſ carnes, & saturabimini pãnibus: **•** Iſte eſt panis, quem dedit vobis Dóminus ad veſcendum.

Y. Non Móyſes dedit vobis panem de cœlo, ſed Pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Iſte eſt panis.

Lectio iij.

Hoc autem erit tibi ſignum, quod ventúrum eſt duobus ſignillis tuis, Ophni & Phinees: In die uno moriétur ambo. Et ſuſcitábo mihi ſacerdótem fidélem, qui iuxta cor meum, & ánimam meam faciet & ædificábo ei domum fidélem, & ambulábit coram Chriſto meo cunctis diébus. Futúrum eſt autem, ut quicumque remánerit in domo tua, veniát ut orétur pro eo, & offerat nummum argenteum, & tortam panis, dicátque: Dimitte me obſecro ad unam partem ſacerdotálem, ut cómedam buccellam panis.

R. Reſpéxit Elias ad caput ſuum ſubcinericium panem: qui ſurgens comédit, & bibit: **•** Et ambulávit in fortitudine cibi illius uſque ad montem Dei. **Y.** Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Et ambulávit. Glória Patri. Et.

In ſecundo Nocturno.

De Sermone Sancti Thomæ.

Aquinátis.

In eodem Opusculo. 57.

Lectio iv.

Convenit itaque devotiõni fidélium, ſolémniter recólere inſtitutiõnem tam ſalutiferi, tamque mirábiliſ Sacramenti: ut inefabilem modum divinæ præſentíe in Sacraménto viſibili venerémur: & laudétur Dei poténtia, quæ in Sacraménto eodém tot mirabilia operátur: nec non & de tam ſalubri, tamque ſuávi beneficio exolvántur Deo grátiarum debítæ actiõnes. Verùm etiã in die Cœnæ,

quando Sacraméntum prædicátum nóſcitur inſtitútum, inter Miſſárum ſolémnia de inſtitutiõne ipſius ſpecialiſ menciónem habeátur: totum tamen reſiduum ejuſdem diéi officiũ ad Chriſti paſſiõnem pertinet, circa cujuſ veneratiõnem Eccléſia illo tẽpore occupátur.

R. Cœnantibus illis accépit Jeſus panem, & benedixit, ac fregit, deditque diſcipulis ſuis, & ait: **•** Accipite, & comédite: hoc eſt corpus meum. **Y.** Dixérunt viri tabernáculi mei: Quis det de cárnibus ejuſ, ut ſaturémur? Accipite, & comédite.

Lectio v.

Ut autem integro celebratús officio inſtitutiõnem tanti Sacramenti recóleret plebs fidélium, Románus Póntifex Urbánus Quár-tus, hujus Sacramenti devotiõne affectus, piè ſtatuit præfatæ inſtitutiõnis memoriã primã quintã Fériã poſt Octávas Pentecóſtes à cunctis fidéliſ celebrári: ut qui per totum anni circulum hoc Sacraménto útímur ad ſalutem, ejuſ inſtitutiõnem illo tẽpore ſpecialiter recólamus, quò Spiritus ſanctus corda diſcipulõrum edócuit ad plenè cognoscéndã hujus myſtéria Sacramenti. Nam & in eodém tẽpore cœpit hoc Sacraméntum à fidéliſ frequentári.

R. Accépit Jeſus cálicem, poſtquam cœnãvit, dicens: Hic calix nóvum teſtaméntum eſt in meo ſanguine: **•** Hoc facite in meam commemoratiõnem. **Y.** Memória memor ero, & tabeſcet in me ánimã mea. Hoc.

Lectio vj.

Ut autem prædicã quintã Fériã, & per Octávas ſequentes, ejuſ ſalutáris inſtitutiõnis honorificentiã agátur memoriã, & ſolémnitas de hoc celebrari habeátur, loco diſtributiõnum materialium, quæ in Eccléſiã Cathedralibus largiuntur

exiſ-

exiſténtibus Horis Canónicis noctúrnis, paritérque diúrnis, præfatũ Romanus Póntifex eis, qui hujusmodi Horis in hæc ſolemnitate perſonáliter in Eccléſiã interfuerint, ſtimpéndia ſpirituália, Apoſtólica largitiõne conceſſit: quatenus per hæc fidéles ad tanti Feſti celebratẽm avidiũ & copioſiũ convenirent.

R. Ego ſum panis vitæ: patres veſtri manducáverunt manna in deſerto, & mórtui ſunt: **•** Hic eſt panis de cœlo deſcendens, ut ſi quis ex ipſo manducet, non moriátur. **Y.** Ego ſum panis vivus, qui de cœlo deſcendi: ſi quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Hic eſt panis. Glória Patri. Hic eſt panis.

In tertio Nocturno.

Lectio ſancti Evangélii ſecúndum Joánnem.

Lectio vij.

Cap. 6. f.

In illo tẽpore: Dixit Jeſus turbis Judæõrum: Caro mea, verè eſt cibus: & ſanguis meus, verè eſt potus. Et reliqua.

De Homilia S. Auguſtini Episcopi. Tractatu 27. in Joánnem.

Verba Dómini ex Evangélio, quæ ſermõnem priſtinum conſequuntur, audivimus. Hinc ſermo debétur áuribus, & méntibus veſtris, & hodiérnã die non importúneſt. Eſt enim de corpore Dómini, quod dicébat ſe dare ad manducándum propter ætérnam vitam. Expóſuit autem modum attributiõnis hujus, & doni ſui, quomodo daret carnem ſuam manducáre, dicens: Qui manducat carnem meam, & bibit ſanguinem meum, in me manet, & ego in illo. Signum, quia manducávit, & bibit, hoc eſt: ſi manet, & manétur: ſi habitat, & inhabitátur: ſi hæret, ut non deſerátur. **R.** Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, **•** In me manet, & ego in eo. **Y.** Non eſt alia

nãtio tam grandis, quæ hæbeat deos appropinquãntes ſibi, ſicut Deus noſter addeſt nobis. In me manet.

Lectio viij.

Hoc ergo nos dócuit, & admónuit myſticis verbis, ut ſimul in ejuſ corpore ſub ipſo capite in membris ejuſ, edentes carnem ejuſ, non relinquentes unitatẽm ejuſ. Sed qui áderant, plures non intelligẽtes ſcandalizãti ſunt: non enim cogirãbant, hæc audiẽdo, niſi carnem, quod ipſi erant. Apoſtòlus autem dicit, & verum dicit: Sãpere ſecúndum carnem, mors eſt. Carnem ſuam dat nobis Dóminus manducáre: & ſãpere ſecúndum carnem, mors eſt. Cũ de carne ſua dicat, quia ibi eſt vita ætérna: ergo nec carnem debémus ſãpere ſecúndum carnem, ſicut in hiſ verbis: Multi itaque audiẽtes, non ex inimicis, ſed ex diſcipulis ejuſ, dixérunt: Durus eſt hic ſermo, & quis poteſt eum audire?

R. Miſit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: **•** Et qui manducavit me, vivet propter me. **Y.** Cibãvit illũ Dóminus pane vitæ & intellectũs. Et qui, Glória Patri. Et qui.

Lectio ix.

Si diſcipuli durum habuerunt iſtum ſermõnem, quid inimicis? Et tamen ſic oportebat ut diceretur, quòd non ab omnibus intelligeretur. Secretum Dei intẽntos debet facere, non advérſos; iſti autem citò defecerunt, talia loquẽte Dómino Jeſu Chriſto. Non crediderunt aliquid magnum dicentem, & verbis illis ali-quam grátiam cooperientem; ſed prout voluerunt, ita intellexerunt; & more hominum: quia poterat Jeſus, aut hoc diſpondebat Jeſus, carnem, quã indútum erat Verbum, véluti conciſam, diſtribuere credentibus in ſe. Durus eſt, inquit, hic ſermo: quis poteſt eum audire?

Te Deum laudámus. 12.

S A B B A T O .

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio j.

Per autem Sámuel ministrabat Dómino coram Heli, & sermo Dómini erat pretiosus in diebus illis, non erat visio manifestata. Factum est ergo in die quadam Heli jacebat in loco suo, & oculi ejus caligaverant, nec poterat videre: lucerna Dei antequam extingueretur, Sámuel dormiebat in templo Dómini, ubi erat Arca Dei. Et vocavit Dóminus Sámuel. Qui respondens, ait: Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit: Ecce ego: vocasti enim me. Qui dixit: Non vocavi: revertere, & dormi. Et abiit, & dormivit. Et adjecit Dóminus rursum vocare Sámuelem. Consurgensque Sámuel, abiit ad Heli, & dixit: Ecce ego: quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te filii mi: revertere, & dormi. Porró Sámuel necdum sciebat Dóminum, neque revelatus fuerat ei sermo Dómini.

R. Immolabit hocdum multitudo filiorum Israël ad vesperam Pasche: *** Et edent carnes, & azymos panes.**
V. Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulémur in azymis sinceritatis & veritatis. Et edent.

Lectio ij.

ET adjecit Dóminus, & vocavit adhuc Sámuelem tertio. Qui consurgens abiit ad Heli, & ait: Ecce ego: quia vocasti me. Intellexit ergo Heli, quia Dóminus vocaret puerum, & ait ad Sámuelem: Vade, & dormi: & si deinceps vocaverit te, dices: Loquere Dómine, quia audit servus tuus. Abiit ergo Sámuel, & dormivit in loco suo. Et venit Dóminus, & stetit: & vocavit, sicut vocaverat secundo, Sámuel, Sámuel. Et ait Sámuel: Loquere Dómine, quia audit servus tuus. Et dixit Dóminus ad Sámuelem: Ecce ego facio ver-

bum in Israël: quod quicumque audiverit, tinnit ambæ aures ejus. In die illa suscitabo adversum Heli omnia que locutus sum super domum ejus: incipiam, & complebo. **R.** Comedentis carnes, & saturabimini panibus: *** Este est panis, quem dedigi vobis Dóminus ad vescendum.**
V. Non Móyses dedit vobis panem de celo, sed pater meus dat vobis panem de celo verum, iste est panis.

Lectio iij.

Dormivit autem Sámuel usque mane, aperuitque ostia domus Dómini. Et Sámuel timebat indicare visionem Heli. Vocavit ergo Heli Sámuelem, & dixit: Sámuel filii mi? Qui respondens, ait: Præsto sum. Et interrogavit eum: Quis est sermo, quom locutus est Dóminus ad te? oro te ne zelaveris me. Hæc faciat tibi Deus, & hæc addat, si absconderis à me sermonem ex omnibus verbis, que dicta sunt tibi. Indicavit itaque ei Sámuel universos sermones, & non abscondit ab eo. Et ille respondit: Dóminus est: quod bonum est in oculis suis, faciat. Crevit autem Sámuel, & Dóminus erat cum eo, & non cecidit ex omnibus verbis ejus in terram. Et cognovit universus Israël à Dan usque Bersabée, quod fideles Sámuel Propheta esset Dómini.

R. Respexit Elias ad caput suum subcinericium panem: qui surgens comedit, & bibit: *** Et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei.**
V. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et ambulavit. Glória Patri. Et.

In secundo Nocturno.

Sermo Sancti Joannis Chr ysostomi
Homilia 61. ad populum Antiochenum.

Lectio iv.

Necessarium est, dilectissimi mi, mysteriorum discere miraculum, quodnam sit, & quare sit datum, & que ejus rei utilitas. Unum

Lectio vj.

Attendamus itaque nobis ipsis, dilectissimi, talibus fruente bonis: & cum aliquid turpe dicere voluerimus, vel nos ab ira corripi viderimus, vel alio quopiam hujusmodi vitio, consideremus quibus facti sumus digni: talisque cogitatio nobis irrationabilem motum sit correptionis. Quotquot igitur hujus participes corporis fecerit, quotquot sanguinem degustamus, cogitemus, quod illum sursum sedentem, qui ab Angelis adoratur incorruptibili vicinus virtuti, hunc degustamus. Hei mihi, quot ad salutem nobis vie! Nos corpus suum effecit, & horum nos nihil à malis averit.

R. Ego sum panis vite, patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mortui sunt: *** Hic est panis de celo descendens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur.**
V. Ego sum panis vivus, qui de celo descendendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Hic est panis. Glória Patri. Hic est panis.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij.

Cap. 6. f.

In illo tempore: Dixit Jesus turbis Judæorum: Caro mea, verè est cibus: & sanguis meus, verè est potus. Et reliqua.

De Homilia Sancti Augustini Episcopi.

Tracatu 27. in Joannem, ante medium.
Diximus, fratres, hoc Dóminum commendasse in manducatione carnis sue, & potatione sanguinis sui, ut in illo maneamus, & ipse in nobis. Manemus autem in illo, cum sumus membra ejus: manet autem ipse in nobis, cum sumus templum ejus. Ut autem simus membra ejus,

K

Unum corpus efficiamur: membra, inquit, ex carne ejus, & ex ossibus ejus: sequamur autem initiati, que dicuntur. Ut itaque non tantum per charitatem hoc fiamus, verum etiam ipsa re, in illam miscuamur carnem: hoc namque per escam, efficitur, quam largitus est nobis, volens ostendere desiderium quod erga nos habet. Propterea semetipsum nobis immiscuit, & corpus suum in nos contemperavit, ut unum quid simus tamquam corpus capiti coaptatum: ardentem enim amantium hoc est.

R. Conantibus illis accepit Jesus panem, & benedixit, ac fregit, dedidit discipulis suis, & ait: *** Accipite, & comedite: hoc est corpus meum.**
V. Dixerunt viri tabernaculi mei: Quis det de carnibus ejus, ut satureremur? Accipite, & comedite.

Lectio v.

Tamquam leones igitur ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti diabolo terribiles, & caput nostrum mente revolventes, & charitatem, quam erga nos ostendit. Nam parentes quidem aliis sæpe filios tradunt alendos: ego autem, inquit, non ita, sed carnibus meis alo, & meipsum vobis appono, vos omnes generosos esse volens, & spem bonam de futuris vobis præbens: quippe qui vobis hic meipsum tradidi, multo magis id in futuro faciam. Vultui frater vester fieri, carni propter vos & sanguini communicavi: vobis vicissim ipsam carnem & sanguinem, per que cognatum vester factus sum, trado.

R. Accipit Jesus calicem, postquam cenavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine: *** Hoc facite in meam commemorationem.**
V. Memoria memor ero, & tabesceat in me anima mea. Hoc facite.

Pars Estiva.

ejus, unitas nos compágnat: ut compágnat unitas, quae facit, nisi charitas? Et charitas? Et charitas? Apóstolum intéroga. Charitas, inquit, Dei diffusa est in córdibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.

R. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, * In me manet, & ego in eo. **V.** Non est alia nátió tam grandis, quae habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet.

Lectio iij.

Ergo spiritus est, qui vivificat: spiritus enim facit viva membra: nec viva membra spiritus facit, nisi quae in corpore, quod vegetat ipse spiritus, invenerit. Nam spiritus qui est in te, o homo, quo constas ut homo sis, nunquid vivificat membrum, quod separatum invenerit a carne tua? Spiritum tuum dico animam tuam. Anima tua non vivificat, nisi membra, quae sunt in carne tua: unum si tollas, jam non vivificatur ex anima tua, quia unitati corporis tui non copulatur.

R. Misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me, vivet propter me. **V.** Cibavit illum Dominus pane vitae & intellectus. Et qui. Glória Patri. Et qui.

Lectio ix.

Haec dicuntur, ut amemus unitatem, & timeamus separationem. Nihil enim sic debet formidare Christianus, quam separari a corpore Christi. Si enim separatur a corpore Christi, non est membrum ejus, si non est membrum ejus, non vegetatur Spiritu ejus. Quisquis autem, inquit Apóstolus, Spiritum Christi non habet, hic non est ejus. Spiritus ergo est, qui vivificat, caro autem non prodest quidquam. Verba, quae ego locutus

sum vobis, Spiritus & vita sunt. Quid est, Spiritus & vita sunt? Spirituáliter intelligenda sunt. Intellexisti spirituáliter? Spiritus & vita sunt. Intellexisti carnáliter? Etiam sic illa spiritus & vita sunt, sed tibi non sunt. Te Deum laudamus. 12.

Ad Vesperas, Antiphona. Sacerdos in aeternum, cum reliquis Antiphonis, & Psalmis, ut supra. 13r. Capitulum. 1. Joan. 3. b.

Charissimi. Nolite mirari, si odit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres.

Hymnus.

Pange lingua gloriósi Corporis mysterium, Sanguinisque pretiosi, Quem in mundi pretium Fructus ventris generosi Rex effudit gentium. Nobis datus, nobis natus Ex intacta Virgine, Et in mundo conversatus, Sparso verbi semine, Sui moras incolatus Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cenæ Recumbens cum fratribus, Observata lege plenè Cibis in legalibus, Cibum turbæ duodénæ Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum Verbo carnem efficit: Fitque sanguis Christi merum, Et si sensus deficit: Ad firmandum cor sincèrum Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum Veneremur cernui: Et antiquum documentum Novo cedat ritui: Præstet fides supplementum, Sensuum defectui. Genitori, Genitoque Laus & jubilatio,

Salus, honor, virtus quoque, Sit & benedictio:

Procedenti ab utroque

Compar sit laudatio. Amen.

V. Cibavit illos ex adipe frumenti, alleluia. **R.** Et de petra, melle saturavit eos, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona. Puer Samuel ministrabat ante Deum coram Heli, & sermo Domini erat pretiosus cum eo.

Oratio.

Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter & amorem fac nos habere perpetuum: quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in soliditate tua dilectionis instituis. Per Dominum.

Deinde fit Commem. de Octava,

Ant. O sacrum convivium, in quo Christus sumitur: recollitur memoria passionis ejus: mens impletur gratia: & futurae gloriae nobis pignus datur, alleluia. **V.** Panem de caelo praestitisti eis, alleluia. **R.** Omne delectamentum in se habentem, alleluia.

Oratio.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue quaesumus; ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis & regnas.

DOMINICA

Infra Octavam, quae est secunda post Pentecosten.

Omnia dicuntur de Octava, praeter Lectiones, Octavum Responsorium, Capitula, Antiphonas ad Benedictus, & Magnificat, & Orationem, quae hic habentur propria.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio i.

Et factum est in diebus illis, con-
venérunt Philisthim in pugnam: & egressus est Israel obviam Philis-

thim in praelium, & castrametatus est juxta Lapidum adjutorii. Porro Philisthim venérunt in aphec, & instruxerunt caetam contra Israel. Inito autem certamine, terga vertit Israel Philisthaeis, & caesa sunt in illo certamine passim per agros, quasi quatuor milia virorum. Et reversus est populus ad castra: dixeruntque majores natu de Israel: Quare percussit nos Dominus hodie coram Philisthim? Afferamus ad nos de Silo arcam foederis Domini, & veniat in medium nostrum, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum. **R.** Immolabit haecum multitudi filiorum Israel ad vesperam Paschae: * Et edent carnes, & azyms panes. **V.** Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulèmur in azyms sinceritatis & veritatis. Et edent.

Lectio ij.

Misit ergo populus in Silo, & tulérunt inde arcam foederis Domini exercituum sedentis super Cherubim: erantque duo filii Heli cum arca foederis Dei, Opni & Phinees. Cumque venisset arca foederis Domini in castra, vociferatus est omnis Israel clamore grandi, & personit terra. Et audierunt Philisthim vocem clamoris, dixerintque: Quanam est haec vox clamoris magni in castris Hebraeorum? Et cognoverunt quod arca Domini venisset in castra.

R. Comeditis carnes, & saturabimini panibus: * Iste est panis, quem dedit vobis Dominus ad vescendum. **V.** Non Moyses dedit vobis panem de caelo, sed Pater meus dedit vobis panem de caelo verum. Iste est panis.

Lectio iij.

Timmerintque Philisthim, dicentes: Venit Deus in castra. Et ingemuerunt, dicentes: Vae nobis: non enim fuit tanta exultatio heri & nudius tertius: vae nobis. Quis nos

salvabit de manu Deorum sublimium istorum? hi sunt Dii, qui percussurunt Ægyptum omni plaga, in deserto. Confortamini, & estote viri, Philisthim: ne serviatis Hebrais, sicut & illi servierunt vobis: confortamini, & bellate. Pugnaverunt ergo Philisthim, & cæsus est Israël, & fugit unusquisque in tabernaculum suum: & facta est plaga magna nimis: & ceciderunt de Israël triginta millia peditum. Et arca Dei capta est: duo quoque filii Heli mortui sunt, Ophni & Phinees.

Respexit Elias ad caput suum subcinericium panem: qui surgens comedit & bibit: & ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in ætèrnum. Et ambulavit. Glória Patri. Et ambulavit.

In secundo Nocturno.

Sermo S. Joannis Chrysostomi.
Homilia 60. ad populum Antiochenum.

Lectio iv.

Quoniam Verbum dicit: Hoc est corpus meum: & assentiamur & credamus, & intellectuâlibus ipsum oculis intueamur. Nihil enim sensibile nobis Christus tradidit: sed sensibilibus quidem rebus, ad omnia intelligibilia. Itidem & in baptisate: per rem, nempè sensibilem aquam, donum confertur: intelligibile verò quod perficitur, generatio & renovatio. Si enim incorporeus esses, nuda & incorporea tibi dedisset ipse dona: sed quoniam anima corpòri conserta est, in sensibilibus intelligibilia tibi præbet. Quot nunc dicunt: Vellem ipsius formam aspicere, figuram, vestimenta, calceamenta? Ecce cum vides, ipsum tangis, ipsum manducas. Et tu quidem vestimenta cupis videre: ipse verò tibi concedit non tantum videre, verum & manducare, & tangere, & intra te sumere.

Comantibus illis accepit Jesus panem, & benedixit ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: Accipite, & comedite: hoc est corpus meum. Dixérunt viri tabernaculi mei: Quis det de carnibus ejus, ut saturerimur? Accipite, & comedite.

Lectio v.

Gitur accedat nemo cum nausea, nemo resolutus, omnes accensii, omnes ferventes, & excitati. Nam si Judæi stantes, & calceamenta in pedibus habentes, & baculos manibus gestantes, agnum cum festinatione comedebant: te multo magis oportet esse solertem. Nam illi quidem in Palestinam erant profecturi, & propterea viatorum figuram habebant: tu verò debes in cælum migrare. Quapropter in omnibus oportet te vigilare: nec enim parva pena proponitur indignè sumentibus. Cógita quantum adversus proditorum indignaris, & contra eos qui illum crucifixerunt: itaque considera, ne tu quoque sis reus corporis & sanguinis Christi. Illi sanctissimum corpus occiderunt, tu verò pollutà suscipis animà, post tot beneficia. Neque enim illi satis fuit, hominem fieri, colaphis cædi, & crucifigi: verum & semetipsum nobis commiscet; & non fide tantum, verum & ipsa re nos suum efficit corpus.

Accipit Jesus calicem, postquam comavit, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo sanguine: Hoc facite in meam commemorationem. Memoriam memor ero, & tabescet in me anima mea. Hoc facite.

Lectio vi.

Uo non oportet igitur esse puriorem tali fruèntem sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum, carnem hanc dividendem? os quod igni spiritali replètur, linguam que tremendo nif-

mis

mis sanguine rubescit? Cógita quali sis insignitus honore, quali mensa fruâris. Quod Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intueri, propter emicantem inde splendorem; hoc nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus, & una caro. Quis loquétur potèntias Dòmini, auditas faciet omnes laudes ejus? Quis pastor oves proprio pascit cruore? Et quid dico, pastor? Matres multæ sunt, quæ post partus dolores, filios illis tradunt nutricibus. Hoc autem ipse non est passus: sed ipse non proprio sanguine pascit, & per omnia nos sibi coagemat.

Ego sum panis vitæ: patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mortui sunt: Hic est panis de cælo descendens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur. Ego sum panis vivus, qui de cælo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in ætèrnum. Hic est panis. Glória Patri. Hic est panis.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Lectio vij. Cap. 14. d. In illo tempore: Dixit Jesus Phariseis parabòlam hanc: Homo quidam fecit cenam magnam, & vocavit multos. Et reliqua.

Homilia Sancti Gregorii Papæ.

Homilia 36. in Evangelia.

Hoc distare, fratres charissimi, inter delicias corporis & cordis solet, quod corporales deliciae, cum non habentur, grave in se desiderium accedunt: cum verò avidè eduntur, comedentem protinus in fastidium per satietatem vertunt. At contra spirituales deliciae, cum non habentur, in desiderio sunt; cum verò habentur, in desiderio, tantòque à comedente amplius esuriuntur, quantò & ab esuriente amplius

comeduntur. In illis appetitus placet, experientia displicet: in istis appetitus vilis est, & experientia magis placet. In illis appetitus saturitatem, satiritas fastidium generat: in istis autem appetitus saturitatem, saturitas appetitum parit.

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in eo. Non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantés sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet.

Lectio vij.

Ugent enim spirituales deliciae desiderium in mente, dum satiant: quia quantò magis eorum sapor percipitur, eò amplius cognoscitur quod avidius ametur: & idcirco non habetæ amari non possunt, quia eorum sapor ignoratur. Quis enim amare valeat quod ignorat? Proinde Psalmista nos admonet, dicens: Gustate & videte, quoniam suavis est Dòminus. Ac si aperte dicat: Suavitatem ejus non cognoscitis, si hanc minimè gustatis: sed cibum vitæ ex palato cordis tangite, ut probantes ejus dulcedinem, amare valeatis. Has autem homo delicias tunc ansit, cum in paradiso peccavit: extra exiit, cum os à cibo æternæ dulcedinis clausit.

Homo quidam fecit cenam magnam, & misit servum suum hora cœnæ dicere invitatis, ut venirent: Quia parata sunt omnia. Venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod miscui vobis. Quia parata. Glória Patri. Quia.

Lectio ix.

Unde nos quoque nati in hujus peregrinationis erimna, huc fastidiosi jam venimus, nescimus quid desiderare debeamus. Tantòque se amplius fastidii nostri moribus exaggerat, quantò se magis ab esu illius dulcedinis animos elongat.

K 3

gat.

gat. Et eò jam internas delicias non appetit, quò eis comedere, diu longeque desuèvit. Fastidio ergo nostro tabescimus, & longa insidia peste fatigamur. Et quia gustàre intus nolumus paratam dulcedinem, amamus foris miserè famem nostram.

Te Deum laudamus. 12.

AD LAUDES,
& per Horas, Antiphona.

Sapientia ædificavit sibi domum, miscuit vinum, & posuit mensam, alleluia. Psalmus. Dominus regnavit, cum reliquis. 13. Antiphona. Angelòrum esca nutritivisti populum tuum, & panem de celo præstitisti eis, alleluia. **Añ.** Pinguis est panis Christi, & præbèbit delicias regibus, alleluia. **Añ.** Sacerdotes sancti incensum & panes offerunt Deo, alleluia. **Añ.** Vincenti dabo manna absconditum, & nomen novum, alleluia.

Capitulum. 1. Joan. 3. b. **C**harissimi, Nolite mirari, si odit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres.

Hymnus.

Verbum supernum prædians, Nec Patris linquens dexteram, Ad opus suum exiens, Venit ad vitæ vespèram. In mortem à discipulo Suis tradendus emulis, Prius in vitæ sæculo Se tradidit discipulis. Quibus sub bina specie Carne dedit & sanguinem; Ut duplèis substantiæ Totum cibaret hominem. Se nascens dedit socium, Convalescens in ædulum, Se moriens in prætium. Se regnans dat in præmium. O salutaris Hostia,

Quæ cœli pandis ostium! Bella premunt hostilia, Da robur, fer auxilium.

Uni trinòque Dòmino

Sit sempiterna glòria,
Qui vitam sine término
Nobis donet in patria. Amen.

V. Panem cœli dedit eis, alleluia.
R. Panem Angelòrum manducavit homo, alleluia.

Ad Benedictus Antiphona.

Homo quidam fecit cenam magnam, & vocavit multos: & misit servum suum horà cenæ dicere invitatis ut venirent, quia omnia parata sunt, alleluia.

Oratio.

Sancti nòminis tui Dòmine, timorem pariter & amorem fac nos habere perpetuum: quia numquam tuà gubernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis. Per Dòminum.

Deinde fit Commem. de Octava.

Añ. Ego sum panis vivus, qui de celo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum, alleluia. **V.** Posuit fines tuos pacem, alleluia. **R.** Et adipe frumentì satiati te, alleluia.

Oratio.

Deus, qui nobis sub Sacraménto mirabili passionis tuæ memorià reliquisti: tribue quaesumus; ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis & regnas.

Ad Primam, ad Absolutionem
Capituli dicitur Capitulum Nona.
Filioli, ut infra. 15r.

Ad Tertiam, Antiphona.
Angelòrum esca. Capitulum. Charissimi, Nolite, ut supra.

R. breve. Panem cœli dedit eis, alleluia, alleluia. Panem cœli. **V.** Panem Angelòrum manducavit homo. Alleluia, alleluia. Glòria Patri.

tri. Panem. **V.** Cibavit illos ex adipe frumentì, alleluia. **R.** Et de petra, melle saturavit eos, alleluia.

Ad Sextam, Antiphona.

Pinguis est panis.

Capitulum. 1. Joan. 3. c.

In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit: & nos debemus pro fratribus animas ponere.

R. breve. Cibavit illos ex adipe frumentì, alleluia, alleluia. Cibavit. **V.** Et de petra, melle saturavit eos. Alleluia, alleluia. Glòria Patri. Cibavit. **V.** Educas panem de terra, alleluia. **R.** Et vinum lætificet cor hominis, alleluia.

Ad Nonam, Antiphona.

Vincenti.

Capitulum. 1. Joan. 3. d

Filioli mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere & veritate.

R. breve. Educas panem de terra, alleluia, alleluia. Educas. **V.** Et vinum lætificet cor hominis. Alleluia, alleluia. Glòria Patri. Educas. **V.** Posuit fines tuos pacem, alleluia. **R.** Et adipe frumentì satiati te, alleluia.

Ad Vesperas, Antiphona. Sacerdos in æternum, cum reliquis Antiphonis & Psalmis, ut in primis Vesperis Festi. 13r. Capitulum. Charissimi, Nolite mirari. Hymnus. Pange lingua gloriosi, ut supra. 146. **V.** Cibavit illos ex adipe frumentì, alleluia. **R.** Et de petra, melle saturavit eos, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona.

Ex citò in plateas & vicis civitatis: & pàuperes ac debiles, cæcos & claudos compelle intrare, ut impleatur domus mea, alleluia. Oratio. Sancti nòminis tui, ut supra. 150.

Deinde fit Commemoratio de Octava, Antiphona. O sacrum convivium, in quo Christus sumitur:

recollitur memoria passionis ejus: mens impletur gratia: & future gloriæ nobis pignus datur, alleluia. **V.** Panem de celo præstitisti eis, alleluia. **R.** Omne delectamentum in se habentem, alleluia. Oratio. Deus, qui nobis, ut supra. 150.

FERIA SECUNDA

Infra Octavam.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio j.

Philisthiim autem tulerunt arcam Dei, & asportaverunt eam à Iapide adjutorii in Azòtum. Tuleruntque Philisthiim arcam Dei, & intulerunt eam in templum Dagon, & statuerunt eam juxta Dagon. Cumque surrexissent diluculo Azòtiti alterà die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Dòmini: & tulerunt Dagon, & restituerunt eum in locum suum. Rursusque manè die alterà consurgentes, invenerunt Dagon jacentem super faciem suam in terra coram arca Dòmini: caput autem Dagon, & duæ palmæ manus ejus abscessis erant super lumen: porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo.

R. Immolabit hozdum multitudo filiòrum Israël sed vespèram Paschæ. * Et edent carnes, & àzymos panes.

V. Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemur in àzymis sinceritatis & veritatis. Et edent.

Lectio ij.

Agravata est autem manus Dòmini super Azòtios, & demolitus est eos. Et ebullierunt villa: & agri in medio regionis illius, & nati sunt mures, & facta est confusio mortis magne in civitate. Videntes autem viri Azòtiti hujuscemodi plagam, dixerunt: non maneat arca Dei Israël apud nos: quoniam dura est manus ejus super nos, & su-

Lectio iij.

per

per Dagon Deum nostrum. Et mittentes congregaverunt omnes sátrapas Philistinórum ad se, & dixerunt: Quid faciémus de arca Dei Israel? Responderuntque Gethæi: Circumducatur arca Dei Israel.

¶ Comedétis carnes, & saturabimini pánibus: * Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescendum.

¶ Non Móyses dedit vobis panem de cœlo, sed Pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Iste est panis.

Lectio iij.

ET circumdúxerunt arcam Dei Israel. Illis autem circumducéntibus eam, fiébat manus Dómini per singulas civitates interfeciónis magna nimis: & percutiébat viros uniuscuiusque urbis á parvo usque ad majórem. Misérunt ergo arcam Dei in Accaron. Cumque vénisset arca Dei in Accaron, exclamaverunt Accaronitæ, dicéntes: Adduxerunt ad nos arcam Dei Israel, ut interficiat nos, & pópulum nostrum. Misérunt itaque & congregaverunt omnes sátrapas Philistinórum, qui dixerunt: Dimittite arcam Dei Israel, & revertátur in locum suum, & non interficiat nos cum pópulo nostro. Fiébat enim pavor mortis in singulis úrbibus, & gravíssima valde manus Dei.

¶ Respexit Elias ad caput suum subcinericium panem: qui surgens comédit & bibit: * Et ambulávit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. ¶ Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et ambulávit. Glória Patri. Et ambulávit.

In secundo Nocturno.

De Sermóne Sancti Joannis Chrysóstomi.

Ex eadem Homilia 60.

Lectio iv.

UNICUIQUE fídelium Christus semetipsum per mysteria commiscet, & quos genuit, per semetipsum enítrit, nec alteri

tradit: per hoc tibi rursùm persuádens, quòd carnem tuam assumptis. Ne torpéamus igitur tantá digni charitate, & honóre putati. Nonné vidétis quantá promptitudine párvuli papillas capiunt, & quanto impetu lábia úberibus infingunt? Accedámus eum tanta nos quoque alacritate ad hanc mensam, & ad úbera póculi spiritalis: quinimò cum longé majóri trahámus, tamquam infántes lacténtes, spiritus grátiam; & unus sit nobis dolor hac escá privári. Non sunt humánæ virtutis ópera, hæc quæ proponúntur, qui tunc ipsa fecit in illa coena, idem ea nunc quoque facit. Nos ministrórum tenemus locum: qui verò sanctificat ea & immórat, ipse est. Nullus itaque Judas assistat, nullus avárus: nam tales mensa non suscipit. Si quis est discipulus, adsit: ait enim: Cum discipulis meis facio Pascha. Hæc est illa mensa, & minus nihil habet. Non enim illam quidem Christus, hanc autem homo perfécit: verùm & hanc ipse quoque.

¶ Cenántibus illis accepit Jesus panem, & benedixit ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: * Accipite, & comédite: hoc est corpus meum.

¶ Dixerunt viri tabernaculi meli: Quls det de carnibus ejus, ut saturémur? Accipite, & comédite.

Lectio v.

THUMÁNUS accédát nemo, nemo crudélis & immiséricors, nemo prorsus immundus. Hæc ad vos comunicántes dico, & ad vos ministrántes. Nam & ad vos sermó nem convértere necessárium est, ut multo cum studio hæc dona distribuátis. Non parva vobis imminet ultio, si quemquam, illius culpæ cónsili, hujus mensæ participem esse concedátis: sanguis ejus de manibus vestris exquirétur: sive quis

quis dux militiæ sit, sive præfécus, sive princeps diadémate coronátus, indignè autem accédát, próhibe; majórem illo potestatem habes. Propterea vos Deus hoc insignívit honóre, ut talia discernátis. Hoc vestra dignitas est, hoc securitas, hoc omnis coróna; non ut albam & splendéntem tunicam circumcæatis indúti. Verùm & tu láice, cum sacerdotem videris offeréntem, ne ut sacerdotem esse putes hoc faciéntem, sed Christi manum invisibiliter exténsam.

¶ Accepit Jesus cálicem, postquam cenávit dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo sanguine: * Hoc facite in meam commemoratió nem. ¶ Memória memor ero, & tabéscet in me ánima mea. Hoc.

Lectio vj.

AUDIÁMUS igitur & sacerdótes & súbditi, quali escá facti sumus digni: audiámus & horréamus. Sanctis carnibus suis nos dedit impléri, semetipsum appósuit immolátum. Quænam igitur erit nobis excusatió, cum talibus pasti, talia peccémus, cum lupi fíamur Agnum comedéntes, cum tamquam oves pastu, more leónum diripiámus? Hoc enim mysterium non á rapina tantum, verùm & ab omni vel tenui inimicitia purum esse pénitus jubet: est enim pacis mysterium. Judæis quidem annuátim propriórum monumenta beneficiórum solemnitates Deus alligávit: tibi verò singulis diebus per hæc mysteria. Nullus itaque Judas hanc mensam petat, nullus Simon. Hi namque duo propter avaritiam perierunt: hoc igitur bátrathrum fugiámus.

¶ Ego sum panis vite: patres vestri manducaverunt manna in deserto, & mórtui sunt: Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso manducet, non moriatur. ¶ Ego

sum panis vivus, qui de cœlo descéndi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Hic est panis. Glória Patri. Hic est panis.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij.

Cap. 6. f.

IN illo tempore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Caro mea, verè est cibus: & sanguis meus, verè est potus. Et reliqua.

Homilia Sancti Augustini Episcopi. Tractatu 26. in Joannem, post medium.

HE est panis, qui de cœlo descéndit. Hunc panem significávit manna, hunc panem significávit altare Dei. Sacraménta illa fuérunt: in signis diversa sunt, sed in re, quæ significatur, pária sunt. Apóstolom audi: Nolo enim vos, inquit, ignorare fratres, quia patres nostri omnes sub nube fuérunt, & omnes mare transierunt, & omnes per Móysen baptizati sunt in nube, & in mari: & omnes eandem escam spirítalem manducaverunt. Spirítalem úscam eandem, nam corporalem aliteram: quia illi manna, nos álud; spirítalem verò, quam nos, sed patres nostri, non patres illórum, quibus nos similes sumus, non quibus illi similes fuérunt. Et adjungit: Et omnes eundem potum spirítalem biberunt. Aliud illi, álud nos, sed spécie visibili quidem, tamen hoc idem significante virtúte spirítali. Quómódo enim eundem potum? Bibébant, inquit, de spirítali, sequente petrâ: petra autem erat Christus. Indè panis, indè potus. Petra Christus in signo, verè Christus in verbo, & in carne. Et quómódo biberunt? Percússa est petra de virga bis. Gémina percússio, duo ligna crucis significat.

R. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, * In me manet, & ego in eo. **V.** Non est alia natio tam grandis, quæ habeat deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet.

Lectio viii.

NOrunt fideles corpus Christi, si corpus Christi non negligant esse. Fiant corpus Christi, si volunt vivere de Spiritu Christi. De Spiritu Christi non vivit, nisi corpus Christi. Intelligite fratres mei, quid dixerim. Homo es, & spiritum habes, & corpus habes. Spiritum dico, quæ anima vocatur, quæ constas quod homo es: constas enim ex anima & corpore. Habes enim spiritum invisibilem, corpus visibile. Dic mihi, quid ex quo vivat? Spiritus tuus vivit ex corpore tuo, an corpus tuum ex spiritu tuo? Respondet omnis qui vivit: qui autem hoc non potest respondere, nescio si vivit. Quid respondet omnis qui vivit? Corpus utique meum vivit de spiritu meo. Vis ergo & tu vivere de Spiritu Christi? In corpore esto Christi.

R. Misit me vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: * Et qui manducat me: vivet propter me. **V.** Cibavit illum Dominus pane vite & intellectu. Et qui manducat, Glória Patri. Et qui manducat.

Lectio ix.

Numquid enim corpus meum vivit de spiritu tuo? Meum vivit de spiritu meo, & tuum de spiritu tuo. Non potest vivere corpus Christi, nisi de Spiritu Christi. Inde est, quod exponens nobis Apóstolus Paulus hunc panem: Unus panis, inquit, unum corpus multi sumus. O sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum charitatis! Qui vult vivere, habet ubi vivat, habet undè vivat. Accedat, credat, incorporètur; ut vivificètur. Non abhorreat à

compagne membrorum, non sit putre membrum quod resecari mereatur, non sit distortum, de quo erubescatur. Sit pulchrum, sit aptum, sit sanum: hæreat corpori, vivat Deo de Deo. Nunc laboret in terra, ut postea regnet in celo.

Te Deum laudamus. 13.

FERIA TERTIA.

In primo Nocturno.

De libro primo Regum.

Lectio i.

Fuit ergo arca Domini in regione Philistinorum septem mensibus. Et vocaverunt Philistinum sacerdotes & divinos dicentes: Quid faciemus de arca Domini? indicatè nobis quomodo remittamus eam in locum suum. Qui dixerunt: Si remittitis arcam Dei Israël, nolite dimittere eam vacuum, sed quod debetis, reddite ei pro peccato, & tunc curabimini: & sciatis quare non recedat manus ejus à vobis.

R. Immolabit hæc multitudo filiorum Israël ad vespèram Paschæ: * Et edent carnes, & azymos panes.

V. Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulèmur in azymis sinceritatis & veritatis. Et edent.

Lectio ii.

Quare aggravatis corda vestra sicut aggravavit Agyptus, & Pharaon cor suum? nonne postquam percussus est, tunc dimisit eos, & abierunt? Nunc ergo arripite & facite plastrum novum unum, & duas vaccas fetas, quibus non est impositum jugum, jungite in plastro, & reclidite vitulos earum domi. Tolleisquè arcam Domini, & ponetis in plastro, & vasa aurea, quæ exolveritis ei pro delicto, ponetis in capsellam ad latus ejus: & dimittite eam ut vadat. Et aspicietis: & si quidem per viam finium suorum ascenderit contra Bethsames, ipse fecit nobis hoc ma-

malum grande: sin autem, minime: sciemus quia nequaquam manus ejus tetigit nos, sed casu accidit. Fecerunt ergo illi hoc modo.

R. Comeditis carnes, & saturabimini panibus: * Iste est panis, quem dedit vobis Dominus ad vescendum. **V.** Non Moyses dedit vobis panem de celo, sed Pater meus dat vobis panem de celo verum. Iste est panis.

Lectio iij.

Bant autem in directum vacca per viam, quæ ducit Bethsames, & itinere uno gradiebantur, pergentes & mugientes: & non declinabant neque ad dexteram neque ad sinistram: sed & satrapæ Philistinum sequebantur usque ad terminos Bethsames. Porro Bethsamite metebant triticum in valle: & elevantes oculos suos, viderunt arcam, & gavisusunt cum vidissent. Et plastrum venit in agrum Josue Bethsamite, & stetit ibi. Erat autem ibi lapis magnus, & conciderunt ligna plastrum, vaccasquè imposuerunt super ea holocaustum Domino. Levitæ autem deposuerunt arcam Dei.

R. Respexit Elias ad caput suum subcinericium panem: qui surgens comedit & bibit: * Et ambulavit in fortitudine cibi illius usque ad montem Dei. **V.** Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et ambulavit. Glória Patri. Et ambulavit.

In secundo Nocturno.

Ex Epistola Sancti Cypriani Episcopi & Martyris ad Cæcilium.

Lib. 2. Epist. 3. sub initium.

Lectio iv.

In sacerdote Melchisedech sacrificii Domini sacramentum præfiguratum videmus, secundum quod Scriptura divina testatur, & dicit: Et Melchisedech rex Salem protulit panem & vinum. Fuit autem sacerdos Dei summi, & be-

nedixit Abraham. Quod autem Melchisedech typum Christi portaret, declarat in Psalmis Spiritus sanctus, ex persona Patris ad Filium dicens: Ante luciferum genui te: Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. Qui ordo utique hic est de sacrificio illo veniens, & inde descendens, quod Melchisedech sacerdos Dei summi fuit, quod panem & vinum obtulit, quod Abraham benedixit.

R. Cenantibus illis accepit Jesus panem, & benedixit ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: * Accipite, & comedite: hoc est corpus meum. **V.** Dixerunt viri tabernaculi mei: Quis det de carnisus ejus, ut saturèmur? Accipite, & comedite.

Lectio v.

Nam quis magis sacerdos Dei summi, quam Dominus noster Jesus Christus? qui sacrificium Deo Patri obtulit: & obtulit hoc idem, quod Melchisedech obtulerat, id est, panem & vinum, suum scilicet corpus & sanguinem. Et circa Abraham benedictio illa præcedens, ad nostrum populum pertinebat. Nam si Abraham Deo credidit, & deputatum est ei ad justitiam: utriusque quisquis Deo credit, & fide vivit, justus invenitur, & iam primæ in Abraham fideli benedictus & justificatus ostenditur, sicut beatus Apóstolus Paulus probat, dicens: Credidit Abraham Deo, & deputatum est ei ad justitiam. Cognoscitis ergo, quia ex fide sunt, hi sunt filii Abraham. Providens autem Scriptura, quia ex fide justificat Gentes Deus, prænuñtiavit Abraham, quia benedicentur in illo omnes Gentes.

R. Accipit Jesus calicem, postquam cenavit, dicens: Hic calix novum testamentum est in meo sanguine: *